

Trondheim, 16.4.2020

Til Olje- og energidepartementet

Energieffektivisering framfor vindkraft som krisetiltak i kjølvannet av korona

Naturvernforbundet i Trøndelag er kjent med at Vindkraftselskapenes organisasjon, Norwea, og Maskinentreprenørenes forbund har skrevet brev til departementet hvor de ber om fortgang i vindkraftutbygging som et ledd i krisetiltakene i kjølvannet av koronaepidemien. I Trøndelag pekes det spesielt på to områder, Svarthammaren i Orkland kommune og Innvordfjellet i Flatanger kommune.

Naturvernforbundet i Trøndelag advarer på det sterkeste mot å bruke koronakrisa som en brekkstang for enda mer utbygging av miljøskadelig vindkraft. Vi mener at departementet i stedet nå burde legge til rette for en storstilt satsing på energieffektivisering. Dette vil spare naturen samtidig som at det gir mer kraft og mer arbeidsplasser for hver krone som brukes.

Om vindkraft på land

Naturvernforbundet i Trøndelags ståsted i forhold til vindkraft på land skulle være godt kjent for Olje- og energidepartementet. Vindkraft skaper svært lite varige arbeidsplasser, sett bort fra noen arbeidsplasser i anleggsperioden. Vi viser her til vår uttalelse til nasjonal ramme for vindkraft hvor vi argumenterer for vårt syn og konkluderer med:

«Naturvernforbundet i Trøndelag mener at Trøndelag allerede har ofret for mye natur til vindkraft. For å bevare den inngrepsfrie naturen, naturmangfoldet, den sørsamiske reindrifta og friluftslivsinteresser ber vi om at områdene i Trøndelag tas ut av nasjonal ramme for vindkraft.»¹:

Innvordfjellet, Flatanger og Namsos kommune

Innvordfjellet i Flatanger ble av landsstyret i Naturvernforbundet valgt ut som en av to prioriterte vindkraftverk man ønsker å stanse. Dette begrunnes i den samlede belastningen på Trøndelagskysten hvor nå også Sørmarkfjellet i samme kommune er under utbygging. Det er et stort biologisk mangfold på Innvordfjellet, blant annet kystregnskog med særegen botanikk og rødlistearter, hubrohabitater og et ellers rikt fugleliv. En studie gjennomført av Nord universitet (tidligere Høgskolen i Nord-Trøndelag) beviser at området er viktig for hubroen. Av 15 hekkelokaliteter i gamle Nord-Trøndelag er 5 i Flatanger. I dette området er det satt i gang tiltak for å beskytte hubroen, som å legge strømledninger i kabel². Vindkraftverket møter stor lokal motstand. Et enstemmig Namsos kommunestyre, et overveldende flertall i Flatanger kommunestyre og et flertall i fylkesutvalget i Trøndelag har gått mot planene om å gi kraftselskapet forlenget konsesjon. Reindrifta har også uttalt at det ikke er forsvarlig å bygge ut Innvordfjellet på grunn av den store vindkraftutbyggingen som allerede er gjort på Fosen.

Svarthammaren, Orkland kommune

Vindkraftverk på Svarthammaren har store negative konsekvenser for naturmiljø, friluftsliv og landskap. Også sør for Fosen er sterkt påvirket av vindkraft og en utbygging her vil være et innhogg i den resterende inngrepsfrie naturen og ha store konsekvenser for fugleliv og annet biologisk mangfold. Kommunestyret i gamle Snillfjord gikk mot

¹ <https://naturvernforbundet.no/getfile.php/13147433-1570464292/Fylkeslag%20S%C3%B8r-Tr%C3%B8ndelag/Bilder/190930%20H%C3%B8ring%20nasjonal%20ramme%20for%20vindkraft%20-%20Naturvernforbundet%20i%20Tr%C3%B8ndelag.pdf>

² <https://naturvernforbundet.no/trondelag/nei-til-vindkraft-i-innvordfjellet-article38216-1422.html>

planene. Orkdal kommunestyre, med stort flertall har gjort tilsvarende vedtak om Svarthammaren, og at Orkdal og aktuell del av Snillfjord blir same kommune (Orkland) fra og med 2020. Hemne kommune har også avvist planene om vindkraft på Svarthammaren.

Energieffektivisering som alternativ

Energisparing er langt billigere enn å bygge vindkraft. I 2013 sa Enova dette om potensialet i energieffektivisering: «Det er beregnet at det må investeres rundt én milliard per innspart TWh» (Teknisk Ukeblad 27.04.13 om industri). Det er mange tiltak for energieffektivisering som er nesten gratis, som ikke får støtte fra Enova, og som det ikke er oversikt over. Om vi ser bort fra de rimeligste tiltakene, holder oss til det som får Enova-støtte, behøves det ca 0,8 milliarder i støtte for 1 TWh frigjort kraft, basert på Enovas årsrapport.

Energieffektivisering gir i motsetning til vindkraft mange varige arbeidsplasser innenfor byggfag, elektro, vvs m.m. Dersom vi satser på energisparing i bygg, blir det mange arbeidsplasser, både i byggenæringa og i industrien som leverer byggemateriell. En rapport fra Elektroforum viser at energioptimalisering av bygg kan gi 13 900 arbeidsplasser³. Tiltak som gir 1 TWh meir spart energi i bygg kvart år, gir anslagsvis 8 000 varige arbeidsplassar ifølge ulike rapporter⁴. Og potensialet er langt større enn dette. Forskere på Sintef og NTNU sier at vi kan spare 40 TWh i bygg fram mot 2040⁵.

Til sammenligning får vindkraftanleggene til Fosen vind (1000 MW) om lag 40 – 50 arbeidsplasser når de er kommet i drift (vindportalen.no).

Mange prosjekter for energisparing er «gryteferdige» for igangsetting, og vil raskt kunne avhjelpe situasjonen under koronakrisa. Regjering og Storting må utvide ramma til Enova på samme måte som i 2009, slik at program for støtte til energisparing blir utvida. Hvite sertifikat som premierer energisparing, må komme i stedet for dagens naturfiendtlige støtte til ny vindkraft.

Naturvernforbundet i Trøndelag

Magne Vågsland, leder

³ <https://e24.no/naeringsliv/i/8mG1oG/ny-rapport-om-byggsektoren-groent-skifte-kan-gi-13900-nye-arbeidsplasser>

⁴ •Zero 2017: "Undersøkelser viser at det fram mot 2030 vil kunne utløse samfunnsøkonomiske gevinster på 80–90 milliarder kroner og skape 7 000–8 000 nye, varige arbeidsplasser." <https://zero.no/wp-content/uploads/2017/08/Energisparing-i-bygg-1-1.pdf>

•Arnstadutvalget 2010:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/vedlegg/boby/rapporter/energieffektivisering_av_bygg_rapport_2010.pdf "80 000 nye årsverk i bygg- og anleggssektoren" og " Gruppen mener det er realistisk å redusere ener- gibruken til drift av bygg med netto 10 TWh pr. år innen 2020" Med andre ord 8000 årsverk pr TWh, og held ein på med det i mange år framover, med 1 TWh ny frigjort energi pr år, så blir dette varige arbeidsplassar.

⁵ <https://www.sintef.no/siste-nytt/hvorfor-vinner-vindkraft-nar-det-er-store-mengder-energi-a-hente-i-byggene-vare/>